

คู่มือปฏิบัติงาน

แผนอัตรากำลัง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

นางจิรภา ฟองชัย

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

กลุ่มบริหารงานบุคคล

กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของทางราชการ จำเป็นต้องมีข้อมูลประกอบการบริหารจัดการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยกลุ่มบริหารงานบุคคล จึงได้จัดทำแผนอัตรากำลังฉบับนี้เพื่อใช้วางแผนอัตรากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา และให้เป็นไปตามนโยบายคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายอัตรากำลังคนภาครัฐ ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนอัตรากำลังครู และรองรับนักศึกษาทุนตามโครงการผลิตครูพันธุ์ใหม่ ทดแทนกำลังคนที่สูญเสียและได้กำลังคนตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำเป็นรูปเล่มงานวิจัยเชิงสำรวจการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จะเป็นแนวทางในการวางแผนอัตรากำลังคนในภาพรวมทั้งประเทศและในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และบรรลุเป้าหมายตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์.....	3
	ระยะเวลาดำเนินการ.....	3
	ผู้รับผิดชอบ.....	3
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
	นิยามศัพท์.....	4
2	เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ความหมายของการวางแผนอัตรากำลังคน.....	6
	นโยบายของรัฐบาล.....	7
	นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ.....	9
	แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง(พ.ศ.2552-2559).....	10
	ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ.2552-2561)...	13
	อำนาจหน้าที่ของสำนักงานสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	16
	อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	16
	อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	15
	วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1	
	เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษา.....	19
3	วิธีดำเนินการ.....	24
	ประชากร.....	24
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	24
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
4	ผลการดำเนินงาน.....	26
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	30
	บรรณานุกรม	31
	ภาคผนวก	
	แบบสำรวจจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน	
	เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย เขต 1.....	32

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศนั้น สิ่งจำเป็นและจะต้องกระทำอย่างเร่งด่วนก่อนสิ่งอื่นใดคือ การพัฒนาคน เพราะกำลังคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาคน เพราะกำลังคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้น การศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีความรู้

ปัจจุบันทุกหน่วยงานไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชนให้ความสำคัญกับ “คน” โดยถือว่าเป็นทรัพยากรอันมีค่าที่สุดเป็นทุนมนุษย์ “Human Capital” ที่ส่งผลให้หน่วยงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย กำลังคนเป็นทรัพยากรที่มีชีวิตจิตใจ และไม่สามารถนำมาทดแทนกันได้แบบคนต่อคน เนื่องจากศักยภาพของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นหัวใจสำคัญในการดำเนินการงานของหน่วยงานจึงขึ้นอยู่กับ “คุณภาพของคนและจำนวนกำลังคนที่เหมาะสม”

การวางแผนกำลังคน คือ กระบวนการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนในองค์การล่วงหน้าว่าต้องการอัตรากำลังประเภทใด ระดับใด จำนวนเท่าใดและต้องการเมื่อใด นอกจากนี้ การวางแผนกำลังคนยังรวมถึงการเปรียบเทียบกำลังคนที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีจำนวนและประเภทบุคคลตรงตามความต้องการ โดยคุณสมบัติบุคคลนั้นตรงตามความจำเป็นของงานและต้องพร้อมใช้งานทันทีเมื่อหน่วยงานต้องการ ดังนั้น การวางแผนกำลังคนสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการจัดอัตรากำลังคนให้เหมาะสม ทั้งปริมาณและคุณภาพ ในระยะเวลาที่เหมาะสมตามความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษาในตำแหน่งที่เหมาะสมตรงกับความรู้ความสามารถที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การวางแผนกำลังคนสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากจะวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาแล้ว ยังต้องวางแผนกำลังคนเพื่อใช้กำลังคนให้ได้ประโยชน์สูงสุดด้วย กล่าวคือ จะต้องมีการวางแผนการกระจายกำลังคนหรือเริ่มวางแผนกำลังคนตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันพบว่าข้าราชการครูในระดับโรงเรียนหลายโรงเรียนมีสภาพอัตรากำลังที่ขาดแคลน ในขณะที่ภาพรวมของอัตรากำลังไม่ได้สะท้อนภาพดังกล่าว และหากพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาพบว่า บางสาขาวิชาขาดแคลนครูเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การวางแผนกำลังคนสำหรับข้าราชการครู จึงควรแก้ปัญหาในเรื่องจำนวนและคุณภาพของข้าราชการครู ในสถานศึกษา

การวางแผนทรัพยากรมนุษย์หรือการวางแผนกำลังคน (Manpower Planning) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรจำนวนอัตรากำลังที่เหมาะสมและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตรงตาม

ความต้องการเข้ามาทำงานในองค์กรในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบวิเคราะห์เกี่ยวกับอุปสงค์อุปทานกำลังงาน โดยเฉพาะอุปสงค์กำลังคนด้านวิชาชีพและวิชาการมีการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนในอนาคตกับอุปทานภายในองค์กรรวมทั้งหาช่องว่างระหว่างกำลังคนที่ต้องการกับกำลังคนที่มีอยู่การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางบวกและสภาพแวดล้อมภายในที่มีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับกำลังคน สภาพปัญหาปัจจุบันตลอดจนคาดการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องสัมพันธ์กับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานต่างๆ ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง เป็นกลุ่มงานหนึ่งในกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีภาระหน้าที่ดำเนินการวางแผนกำหนดตำแหน่งอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์และพยากรณ์เกี่ยวกับความต้องการและสภาพปัญหาด้านกำลังคน เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิธีเพื่อให้ได้กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพ อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียน จำนวนและขนาดของสถานศึกษา รวมทั้งระดับของการศึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีวิทยฐานะ เงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่ง ตามมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ จึงต้องมีการจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปีขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการวางแผนอัตรากำลังคน เพื่อให้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา โดยคาดคะเนว่าจะมีการใช้อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาจำนวนเท่าใด สาขาวิชาเอกใด เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และเป็นการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการวางแผนบรรจุนักศึกษาทุนตามโครงการครูพันธุ์ใหม่เพื่อทดแทนกำลังคนที่สูญเสียและตรงตามความต้องการของสถานศึกษาต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จึงได้กำหนดเป้าหมายการวางแผนอัตรากำลังคนระยะ 3 ปีให้ชัดเจน เพื่อตอบสนองสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตครูพันธุ์ใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความอดทนและมีจริยบรรณในวิชาชีพที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน จึงมุ่งสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ให้ได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษาและเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม สิ่งแวดล้อม ทดแทนอัตรากำลังบุคลากรทางขาดแคลน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการจัดทำการวางแผนอัตรากำลังคน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่จะทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมาย

เพื่อจัดทำกรวางแผนอัตรากำลังคน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสายผู้บริหารสถานศึกษาและสายปฏิบัติการสอน จำนวน 1,438 ราย และนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับขยายโอกาส จำนวน 21,033 ราย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางตรงตามสาขาวิชาที่สอน และทดแทนอัตรากำลังที่ขาดแคลน เพื่อสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างคล่องตัวทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี

ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงข้อมูลแผนอัตรากำลังคนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อดำเนินการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางตรงตามสาขาวิชาที่สอน และจัดการเรียนการสอนได้อย่างคล่องตัวทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การวางแผนอัตรากำลังคน** หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์และพยากรณ์เกี่ยวกับอุปสงค์อุปทานด้านกำลังคน เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิธีจะให้กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเพียงพอ ทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพ มาปฏิบัติงานในเวลาที่ต้องการโดยมีแผนการใช้และพัฒนาคนเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อธำรงรักษากำลังคนที่เหมาะสมไว้กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง
2. **แบบรายงานข้อมูลนักเรียน** หมายถึง แบบรายงานข้อมูลปริมาณงานของสถานศึกษาและความต้องการครู ณ วันที่ 10 มิถุนายน
3. **สถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับขยายโอกาส ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. **ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา** หมายถึง
  - ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานผู้ปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
  - ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
4. **ครูอัตราจ้างชั่วคราว** หมายถึง ครูอัตราจ้างชั่วคราวผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
5. **พนักงานราชการ** หมายถึง ลูกจ้างชั่วคราวพนักงานราชการ ตำแหน่งครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
6. **นักเรียน** หมายถึง
  - นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
  - นักเรียนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
  - นักเรียนระดับขยายโอกาส ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการรายงานการจัดทำวางแผนอัตรากำลังคน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับขยายโอกาส และจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการและครูอัตราจ้างชั่วคราวในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้กล่าวถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ตามลำดับดังนี้

ความหมายของการวางแผนอัตรากำลังคน

การวางแผนทรัพยากรบุคคล (Human Resource Planning) ก็คือการวางแผนกำลังคน (Manpower Planning) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

กองวิชาการ สำนักงาน ก.พ. (อ้างในอุจน์ เรืองและคณะ.2551) อธิบายว่าการวางแผนทรัพยากรบุคคล หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์และพยากรณ์เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานด้านกำลังคนเพื่อนำไปสู่การกำหนดกลวิธีที่จะให้ได้กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมอย่างพอเพียง ทั้งในจำนวนและคุณภาพมาปฏิบัติงานเวลาที่ต้องการโดยมีแผนการใช้และพัฒนากำลังคนเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องขึ้นเพื่ออำนวยการรักษากำลังคนที่เหมาะสมไว้กับองค์กรอย่างต่อเนื่องต่อไป

ศุภชัย ยาวะประภาส (2546) ได้เสนอานิยามว่า การวางแผนทรัพยากรบุคคลเป็นกระบวนการในการกำหนดความต้องการบุคลากรล่วงหน้าในแต่ละช่วงเวลาว่าองค์กรต้องการบุคลากรประเภทใด จำนวนเท่าไรและรวมถึงวิธีการในการได้มาซึ่งบุคลากรที่กำหนดไว้ล่วงหน้าด้วย การได้มาซึ่งบุคลากรกำลังคนนี้รวมทั้งตั้งแต่การสรรหาคัดเลือกจากภายนอกองค์กร ภายในองค์กรตลอดจนการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของบุคลากรภายในให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ต้องการนอกจากนั้นยังรวมถึงการรักษาไว้ซึ่งบุคลากรตลอดจนการใช้ประโยชน์จากบุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

ธงชัย สันติวงษ์ (2540) ได้ให้ความหมาย การวางแผนกำลังคน หมายถึง ขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานบุคคลที่สำคัญ ที่มุ่งจะพยายามให้มีกำลังเพียงพอเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติการกิจขององค์กรให้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ในอนาคต

สรุปได้ว่า การวางแผนกำลังคน ดังกล่าวข้างต้น หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์และพยากรณ์เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานด้านกำลังคน เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิธีที่จะให้ได้กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมและเพียงพอ

นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยได้กำหนดไว้ใน “นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต” ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย

อันประกอบด้วย การยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล จัดให้มีโครงการตำราแห่งชาติที่บรรจุความรู้ที่ก้าวหน้าและได้มาตรฐาน ทั้งความรู้ที่เป็นสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น จัดให้มีระบบการจัดการความรู้ ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย เพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุกระดับชั้น โดยวัดผลจากการผ่านการทดสอบมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ขจัดความไม่รู้หนังสือให้สิ้นไปจากสังคมไทย จัดให้มีครูตีพิมพ์พจนานุกรมในท้องถิ่นให้มีโรงเรียนและสถาบันอาชีวศึกษาคุณภาพสูงในทุกพื้นที่ พัฒนามหาวิทยาลัยเข้าสู่ระดับโลก พัฒนาระบบการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม มุ่งการสร้างจริยธรรมในระดับปัจเจก รวมทั้งสร้างความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความเสมอภาค และดำเนินการให้การศึกษาเป็นพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาโดยการกระจายอำนาจสู่พื้นที่ให้เสร็จสมบูรณ์โดยเริ่มจากพื้นที่ที่มีความพร้อม

2. สร้างโอกาสทางการศึกษา กระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย

โดยคำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม ซึ่งรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้ รวมทั้งชนกลุ่มน้อย โดยส่งเสริมการให้ความรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึงแรกเกิด ให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็ก สนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีระบบสะสมผลการศึกษาและการเทียบโอนเพื่อขยายโอกาสให้กว้างขวางและลดปัญหาคนออกจากระบบการศึกษานอกจากนี้ จะดำเนินการลดข้อจำกัดของการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาชั้นสูง โดยจัดให้มี “โครงการเงินกู้เพื่อการศึกษาที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต” โดย ให้ผู้กู้เริ่มใช้คืนต่อเมื่อมีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงตัวได้พักชำระหนี้ แก่ผู้เป็นหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยปรับเปลี่ยนการชำระหนี้เป็นระบบที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต ปรับปรุงระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อทุกระดับให้เอื้อต่อการกระจายโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะจัดให้มีระบบคัดเลือกกลางเพื่อเข้าศึกษาต่อใน มหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ดำเนิน “โครงการ 1 อำเภอ 1 ทุน” เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้ไปเรียนต่อต่างประเทศ จัดการศึกษาชุมชนเพื่อมุ่งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิต

3. ปฏิรูปครู ยกฐานะให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง โดยปฏิรูประบบการผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ สร้างแรงจูงใจให้คนเรียนดี และมีคุณธรรมเข้าสู่วิชาชีพครู ปรับปรุงระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนครู พัฒนาระบบความก้าวหน้าของครูโดยใช้การประเมินเชิงประจักษ์ที่อิงขีดความสามารถและวัดสัมฤทธิ์ผลของการจัดการศึกษาเป็นหลัก จัดระบบการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อพัฒนา

คุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง แก้ปัญหาหนี้สินครูโดยการพักชำระหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้ตามนโยบาย แก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนของรัฐบาล พัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่อใช้ในการกระจายครู จัดปัญหาการขาดแคลน ครูในสาระวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษา

4. จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยกระบวนการสร้างประสบการณ์ระหว่างเรียนอย่างเหมาะสม และสนับสนุน การสร้างรายได้ระหว่างเรียน และสนับสนุนให้ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำได้ทันทีโดยความร่วมมือระหว่างแหล่ง งานกับสถานศึกษา ส่งเสริมให้ศูนย์อบรมอาชีวศึกษาเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเรียนรู้หา ประสบการณ์ก่อนไปประกอบอาชีพ โดยให้สถาบันอาชีวศึกษาดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละอาชีพ รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ซ่อมสร้างประจำชุมชนเพื่อฝึกฝนช่างฝีมือและการสร้าง ทักษะในการให้บริการแก่ประชาชน ทั้งนี้ จะดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนอย่างจริงจัง เพื่อส่งเสริมการศึกษาในสายอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับและ สามารถมีรายได้สูงตามความสามารถ

5. เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับ

นานาชาติ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเร่งยกระดับคุณภาพและการกระจายโอกาสทางการศึกษา จัดให้มีระบบ การเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยน กระบวนทัศน์การเรียนรู้ให้เป็นแบบผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์ โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุงห้องเรียน นวัตกรรมให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเร่งดำเนินการให้ “กองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา” สามารถดำเนินการตามภารกิจได้

6. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ พัฒนา

มหาวิทยาลัยให้มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยระดับโลก ระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายการวิจัย แห่งชาติเพื่อสร้างทุนทาง ปัญญาและนวัตกรรม ผลักดันให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยีเพื่อ นำไปสู่การสร้างรากฐาน ใหม่ของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศเพื่อการวิจัยสำหรับสาขาวิชา ที่จำเป็น พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานวิจัยของชาติโดยเน้นความสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ระหว่างองค์กรบริหารงานวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา

7. เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรี

ประชาคมอาเซียน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ สอดคล้องตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เร่งรัดการจัดทำ มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพรับรองสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน อาชีพ และการจัดทำมาตรฐานฝีมือ แรงงานให้ครบทุกอุตสาหกรรม

นโยบายด้านการศึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวนโยบายด้านการศึกษาในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี นอกจากการน้อมนำแนวพระราชกระแสฯ ด้านการศึกษา และพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มาปรับใช้กับนโยบายด้านการศึกษาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมียุทธศาสตร์ด้านการศึกษาที่จะดำเนินการ 6 ด้าน คือ 1) ความมั่นคง 2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) การลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ 4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม 5) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อความต้องการซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรมชาติ ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

1) ความมั่นคง ตัวอย่างกิจกรรมในการจัดศึกษาของสถานศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่ง พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รมช.ศึกษาธิการ กำกับดูแลและลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ หากในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ไม่สงบก็จะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษา หรือกรณีปัญหาโรงเรียนในเขตพื้นที่สูงจังหวัดชายแดนภาคเหนือ (โรงเรียนชายขอบ) ซึ่งที่ผ่านมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความสำคัญกับการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้และโรงเรียนชายขอบด้วยเช่นกัน ทั้งการให้ความสำคัญกับภาษาที่ใช้ในพื้นที่ หรือสิ่งที่เรียนสถานศึกษา ฯลฯ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงจึงมีความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาเป็นอย่างมาก

2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมให้มีความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ประเทศได้ อาทิ การส่งเสริมด้านภาษาอังกฤษ หรือการอาชีวศึกษาแนวใหม่ที่มีความร่วมมือกับภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้การอาชีวศึกษาของไทยมีความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศมากขึ้น ก็ถือเป็นตัวอย่างกิจกรรมโครงการของยุทธศาสตร์ด้านนี้

3) การลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการลงทุนกับเด็กเล็กในระดับ Pre-school เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเป็นการลงทุนที่ได้ผลมากที่สุด นอกจากนี้ การลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การพัฒนาครูด้วย

4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม อาทิ การประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ PISA ซึ่งคะแนนเฉลี่ยในแต่ละวิชาของเด็กไทยยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่หากดูคะแนนสูงสุดของเด็กไทยในแต่ละวิชา พบว่ามีคะแนนมากกว่านักเรียนสิงคโปร์ที่ได้อันดับหนึ่งจากการประเมินผล PISA แต่การที่คะแนนเฉลี่ย PISA ของเด็กไทยได้อันดับต่ำ เพราะไทยส่งทุกโรงเรียนเข้ารับการประเมิน รวมถึงโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งหลายโรงเรียนยังคงมีคะแนนต่ำด้วย จึงทำให้ค่าเฉลี่ยของประเทศต่ำลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเป็นตัวอย่างของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ระหว่างโรงเรียนที่มีความพร้อมกับโรงเรียนในชนบทที่ยังขาดการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนั้น เราต้องกลับไปพิจารณาว่าโรงเรียนเหล่านั้นยังขาดอะไรบ้าง เช่น ขาดครูก็คน มีครูครบชั้นหรือไม่ ครูสอนไม่ตรงสาขา เป็นต้น เพื่อทำการสนับสนุนและแก้ปัญหาได้ตรงจุด

5) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีหลากหลายโครงการที่สำคัญ อาทิ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายโรงเรียนคุณธรรม เป็นต้น

6) การปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เช่น การดำเนินการด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) เป็นต้น

นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ มอบหมายภารกิจและหน่วยงานที่รับผิดชอบให้กับ รมช.ศึกษาธิการ จะแบ่งงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี โดยคำนึงถึงความถนัดของ รมช.ศึกษาธิการ ดังนี้

1) พล.อ.สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รับผิดชอบเรื่องความมั่นคงทางการศึกษาและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น การจัดการศึกษาแบบบูรณาการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 เขตของไทย การจัดการศึกษาแบบบูรณาการเมืองต้นแบบ "สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ใน 3 เมือง ที่สุโขทัย-ลพบุรี-โคราช และหนองจิก รวมทั้ง

โรงเรียนในบริเวณพื้นที่ชายแดน หรือชายขอบ และมอบหมายภารกิจให้ดูแลหน่วยงาน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.)

2) ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล รับผิดชอบเกี่ยวกับการขับเคลื่อนงานเกี่ยวกับคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) รวมทั้งศึกษาธิการภาค, โครงการเศรษฐกิจพอเพียง, โรงเรียนคุณธรรม, โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติและโรงเรียนตามโครงการในพระราชดำริ, คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) (ITD), งานด้านการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ และมอบหมายภารกิจให้ดูแลหน่วยงานสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

สำหรับองค์กรวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.), สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน กคศ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.), สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.), สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) นั้น รมว.ศึกษาธิการ จะรับผิดชอบและดูแลด้วยตนเอง ยกเว้นบางเรื่องใน สกอ. เช่น การ Reprofile สถาบันอุดมศึกษา จะมอบให้ผู้เชี่ยวชาญประจำกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบเพิ่มเติม สิ่งที่สำคัญอีกประการ คือ "กระทรวงศึกษาธิการต้องการสร้างเด็กให้โตขึ้นมา เกลียดการโกง หรือเติบโตขึ้นมาด้วยความไม่โกง ด้วยการปลูกฝังการไม่โกงไว้ในบรรยากาศ ระบบ และการสนทนา เพราะการไม่โกงมีวิธีการเดียวก็คือ ให้เกลียดการโกง และจะได้ไม่ทำ" ในระยะเวลาการทำงานที่เหลือตาม Roadmap ของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการจะเน้นการทำงานที่เป็น "รูปธรรม" อย่างแท้จริง โดยโครงการที่สำคัญคือ จะให้ สพฐ.คัดเลือกโรงเรียนที่มีสภาพแย่มากที่สุดหรือตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ที่เป็น ICU ในทุกภูมิภาคและทุกเขตพื้นที่การศึกษา โดยจะต้องไม่ใช่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสาธิตประชารัฐกว่า 7,000 แห่ง เพราะโรงเรียนเหล่านั้นได้รับการสนับสนุนแล้ว ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้โรงเรียน ICU เหล่านี้ได้รับความช่วยเหลือเร่งด่วนในด้านต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนเหล่านั้นขาดแคลน ซึ่งคาดว่าภายใน 5 ปี โรงเรียน ICU เหล่านี้ จะได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งนโยบายนี้จะทำให้รู้ว่าโรงเรียน ICU นั้นตั้งอยู่ในจังหวัดอะไรบ้าง เพื่อที่ กศจ. จะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้อย่างตรงจุด

ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

สาระสำคัญของข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

1. วิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
2. เป้าหมาย มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ

2.1 คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย พัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดีและมีใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2.2 โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย

3. กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้
อย่างเป็นระบบ โดย

3.1 พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง โดย

3.1.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้

3.1.2 ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ความสามารถ

3.2 พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู โดย

3.2.1 พัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3.2.2 การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3.2.3 การใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3.3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ทางการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะสวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีคุณภาพ

3.4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดย

3.4.1 กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่ การศึกษา

- 3.4.2 พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มี
ประสิทธิภาพ
- 3.4.3 พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมี
คุณภาพ
- 3.4.4 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น
โดย
- 3.4.4.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร
ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการ
จัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น
- 3.4.4.2 ส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้เข้า
มาร่วมจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษามากขึ้น
- 3.4.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอกลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษา
ตามข้อเสนอดังกล่าว บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงเสนอให้มีกลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

4.1 คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ให้มีคณะกรรมการ 2
คณะเพื่อดำเนินการทางนโยบายและขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สอง มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาใน
ทศวรรษที่สอง มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานฯ ให้คณะกรรมการทั้ง 2 คณะ มีกรอบเวลา
ในการดำเนินงาน 5 ปีและให้ยุบเลิกเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาแล้ว โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ

4.2 จัดตั้งหน่วยงานและ/หรือปรับบทบาทหน่วยงานเพื่อเป็นกลไกรับรอง
คุณภาพมาตรฐาน และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้แก่

4.2.1 องค์กรเพื่อรับรองคุณภาพมาตรฐานสถาบันผลิตครู ได้แก่ สถาบันคุรุศึกษา
แห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับชาติ ที่มีการบริหารจัดการอย่างคล่องตัว เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ทำหน้าที่

4.2.1.1 ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการผลิตและ
พัฒนาวิชาชีพครู ประกันและรับรองคุณภาพและมาตรฐานสถาบันผลิตและพัฒนาครู

4.2.1.2 พัฒนาระบบการศึกษาและการเรียนรู้

4.2.2 สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับชาติ ที่มีการบริหารจัดการ
อย่างอิสระ คล่องตัว ไม่อยู่ในระบบราชการ ทำหน้าที่พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ประเมินและให้การรับรอง
สมรรถนะวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติและกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา เป็นหน่วยงานกลาง เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนาและ
การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา จัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อสนับสนุนการผลิต การวิจัย และการพัฒนา

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4.2.4 ปรับบทบาทสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต และให้ดำเนินการจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในทุกพื้นที่ เพื่อเติมเต็มระบบการศึกษาให้รองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

4.3 มอบหมายให้หน่วยงานที่มีอยู่แล้ว ปฏิบัติภารกิจเพิ่มเติมหรือเร่งรัดดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียน โดยประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นให้เป็นการวัดผลระดับชาติ เพื่อให้สามารถใช้การวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน สามารถเทียบเคียงกันได้ เป็นกลไกในการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น

4.3.2 ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษา โดยให้มีองค์คณะบุคคลที่มีความรู้ มีความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาทางเลือก โดยให้มีองค์คณะบุคคลเพื่อดำเนินการ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการและแนวทางจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล นอกจากนี้ มีกลไกสนับสนุนที่ต้องพัฒนา/ปรับปรุงคู่ขนานกัน ได้แก่ ระบบการเงินการคลัง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา และการปรับปรุงแก้ไข บังคับใช้กฎหมายการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน
2. กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากร การจัดตั้งจัดสรรทรัพยากร และบริหารงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. พัฒนาระบบการบริหารและส่งเสริม ประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษา
4. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
5. พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษและประสาน ส่งเสริม

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นขององค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา เขตพื้นที่การศึกษา

6. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 ให้เขตพื้นที่ศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย (<http://www.wordpress.com>)

อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2. จัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น

4. จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

6. กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการและประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนา และการดำเนินการทางวินัยกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

7. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษารวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

8. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

9. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและสถาบันอื่นในชุมชนและท้องถิ่น

10 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับมอบหมายและตามที่กฎหมายกำหนด (<http://www.wordpress.com>)

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้นำนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกลยุทธ์ จุดเน้น เป็นทิศทางในการพัฒนาองค์กร สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าให้นักเรียนทุกคนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ได้กำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาสู่ความสำเร็จ ดังนี้

วิสัยทัศน์(vision) การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจ (Mission)

- 1.ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
- 2.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
- 3.พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา และบูรณาการการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ (Corporate Objective)

- 1.นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2.ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
- 3.ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
- 4.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
- 5.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
- 6.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา พัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 7.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ยุทธศาสตร์ (Strategic) มีประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. ส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
5. จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนา ดังนี้ “มุ่งสู่มาตรฐาน บริการเกินคาด” “ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย ได้ประโยชน์” และกำหนดอัตลักษณ์ไว้ ดังนี้ “ยิ้ม ไหว้ ทักทาย ชมเชย สพป.เลย เขต 1” โดยใช้ 7 In มีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 7 องค์ประกอบ ดังนี้

จากพันธกิจและเป้าประสงค์ ข้อ 3 พัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะเหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบกับจุดเน้นดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ พัฒนาให้มีความรู้ เกิดการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด แล้วจึงนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านทักษะ พัฒนาบุคลากรในสังกัดให้มีทักษะความชำนาญ เมื่อเรียนรู้และเข้าใจข้อมูลแล้วต้องนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประสบการณ์ด้วยตนเอง ฝึกฝนและปฏิบัติบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและ 3) ด้านเจตคติ เป็นการพัฒนาให้มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเชิงบวก พัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจในการทำงานเพื่อสาธารณะ การทำงานเป็นทีมและมีความสามัคคี เสริมสร้างความรู้สึกรักที่ถูกต้องในการทำงาน สร้างเสริมจิตสำนึกที่ถูกต้องในการบริการ มีเจตคติในการพัฒนาตนเองให้มี

ความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อตำแหน่งหน้าที่และต้นตัวตลอดเวลาในการเรียนรู้ เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งพัฒนาจิตใจควบคู่กันเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

การดำเนินงาน

1. สร้างความรู้ ความเข้าใจบุคลากรในสังกัดด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดและเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายการปฏิบัติงานจากระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมายังผู้ปฏิบัติงาน และจัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงานเป็นบุคคล
2. บุคลากรทางการศึกษาทุกคนจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ID PLAN
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดภารกิจและพื้นที่เป็นฐานด้วยระบบออนไลน์ (Teachers and Education Enhancement based on Mission Functional Area as Major : TEPE Online)
4. จัดประชุม อบรม สัมมนา ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
5. ส่งเสริม สนับสนุนครูให้เข้ารับการพัฒนาตามโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร
6. พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการศึกษาดูงานจากองค์กร หน่วยงานที่มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ
7. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการและศักยภาพบุคลากรด้านการวางแผนที่เป็นเลิศด้วยระบบ BSC
8. จัดกิจกรรม KM และ PLC ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกวันพฤหัสบดีและกิจกรรมหน้าเสาธงทุกวัน โดยมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ชั้นเวทิต่างเปลี่ยนเรียนรู้กันทุกคน
9. จัดมุม KM ภายในห้องทำงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเอกสารเผยแพร่ความรู้ แผ่น CD เป็นต้น
10. จัดทำระบบบันทึกความรู้ผ่านเว็บไซต์ <http://km.loei1.go.th>
11. จัดทำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้เป็นศูนย์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องที่บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้รับความรู้ใหม่ ๆ มา
12. จัดกีฬาสัมพันธ์ ระหว่างบุคลากรภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระหว่างบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
13. จัดกิจกรรมแสดงศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเนื่องในงานวันอาเซียนเดย์ และจัดงานวันอาเซียนเดย์ มีการประกวดผลงาน มอบรางวัลและมอบเกียรติบัตร
14. จัดกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระตอนเช้าทุกวันพฤหัสบดีก่อนปฏิบัติราชการ ณ ลานโพธิ์ ลานธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

15. จัดประกวดนวัตกรรมของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา (One Director One Model : ODOM) การจัดการเรียนการสอน (One Person One Product : OPOP) และรูปแบบการนิเทศการศึกษา (One Supervisor One Model : OSOM) เพื่อรับรางวัลในงานวันครูของทุกปี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และสถานศึกษาในสังกัด โดยได้กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2562 ซึ่งได้กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ นายรอง ปัญสังกา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นนโยบาย 58 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 นร.ชั้น ป.1 อ่านออก เขียนได้ 100% และ นร.ป.6 อ่านคล่อง เขียนคล่อง 100 % “โครงการทำพิสุจน์”

ข้อ 2 นร.ทุกคนผ่านการคัดกรองหาความพิการ ครูมีแผน IIP & IEP ครูได้รับการอบรมการคัดกรอง (ครู ป.3, ป.6, ม.3)

ข้อ 3 นร.ทุกคน ผ่านการคัดกรองตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อ 4 นักเรียนได้รับการเยี่ยมบ้าน 100%

ข้อ 5 ครูใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน

ข้อ 6 ครูทุกคน ได้รับการนิเทศระดับชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

ข้อ 7 โรงเรียนดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน ครบ 8 องค์ประกอบ 100%

ข้อ 8 โรงเรียนมี Website และใช้ระบบ E-Office สพป. ใช้ AMSS เต็มรูปแบบ, มี E-News และมีกลุ่ม LINE

ข้อ 9 โรงเรียนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ตามแนวคิด BBL (Brain Based Learning) ครูสอนแบบ PBL (Project Based Learning) และ CBL (Creativity Based Learning)

ข้อ 10 โรงเรียนใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการมีโรงเรียนสุจริต / โรงเรียนใสสะอาด / มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

ข้อ 11 ยกระดับคุณภาพ โดยค่าเฉลี่ย NT ชั้น ป.3 และ O-Net ชั้น ป.6 และ ม.3 ให้สูงขึ้น และมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้น

ข้อ 12 ปลูกฝังค่านิยม 13 ประการครบถ้วนและสอดคล้องกับช่วงวัย

ข้อ 13 เด็กพิการร้อยละ 90 ได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อ 14 สนองนโยบายเร่งด่วน เช่น PLC., STEAM, รร.แม่เหล็ก, ประชารัฐ, สถานักเรียน (TSC Green Challenge) ฯลฯ

- ข้อ 15 ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกลุ่ม 10% ล่าง ได้รับการพัฒนา
- ข้อ 16 มีทีมวิชาการในระดับเขตและระดับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ระดับละ 11 ทีม
- ข้อ 17 คน.นิเทศอย่างหลากหลาย (ร่วมพัฒนา,ออนไลน์, แนวใหม่, เต็มรูป, Face to Face Counseling : FFC. ฯลฯ)
- ข้อ 18 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีสุขภาพจิต สุขภาพกายที่ดี และมีความสุขในการทำงาน (เน้นกีฬาเพื่อสุขภาพ)
- ข้อ 19 เรื่องร้องเรียนต้องเป็นศูนย์ (Zero) โดยมีหน่วยเฝ้าระวังทางวินัยทุกกลุ่ม
- ข้อ 20 ผู้บริหาร คน. ครู บุคลากรทางการศึกษามีผลงาน/นวัตกรรม และได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ คิดเป็นร้อยละ 10
- ข้อ 21 สพป.มีเครื่องมือ ระบบ และพัฒนาแบบทดสอบให้มีมาตรฐาน จัดเป็นคลังข้อสอบที่มีคุณภาพ
- ข้อ 22 ครูนำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อรายบุคคล แล้วนำไปพัฒนา และสอนซ่อมเสริม
- ข้อ 23 ครูใช้รูปแบบการประเมินอย่างหลากหลาย ครอบคลุมในความเป็นมนุษย์
- ข้อ 24 โรงเรียนคุณธรรม นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (ความดีสากล, 5 ห้องชีวิต, V-Star, โต๊ะเรียน, ห้องน้ำ, ห้องเรียน ฯลฯ)
- ข้อ 25 ใช้ระบบคุณธรรม โดยยึดหลัก Quality ในการให้ความดีความชอบ มากกว่าระบบคิว (สัดส่วน 80 : 20)
- ข้อ 26 ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีสมรรถนะด้านภาษา
- ข้อ 27 ระบบการพิจารณาย้ายครูใช้ทั้งวิชาเอกและประสบการณ์ ใช้ระบบคุณธรรม
- ข้อ 28 ใช้ ASEAN Curriculum เต็มรูปแบบ ASEAN Language Laos / Vietnamese/ Chinese
- ข้อ 29 ครูวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดในการเขียนแผนการสอน
- ข้อ 30 ครูมีบันทึกการสอนแทน กรณี ไม่อยู่,ไปราชการ, ป่วย, ลา, ขาด
- ข้อ 31 ใช้ตารางสอนแบบยืดหยุ่น ป.3 / ป.6 / ม.3 (Flexible Subject Time Table) or (Flexible Schedule)
- ข้อ 32 ใช้การสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเท่าที่จำเป็นเท่านั้น (ห้ามใช้สอน ป.1 และวิชาเอกของตน)
- ข้อ 33 ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน จัดทำแผนพัฒนาตนเอง ID Plan (Individual Development Plan) / มีคู่มือพัฒนา
- ข้อ 34 ครูและนักเรียนใช้ ICT ในการแสวงหาความรู้ บูรณาการ DLTV,DLIT,ETV
- ข้อ 35 ห้องเรียนอาชีพ / ห้องเรียนดนตรี / ห้องเรียนกีฬา / ห้องเรียนศิลปะ
- ข้อ 36 จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือนักเรียน
- ข้อ 37 สร้างบ้านน้ำใจให้นักเรียนยากจน 89 หลัง ภายในปี 2563

- ข้อ 38 ให้มีศูนย์พัฒนาทรัพยากรบุคคล ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ข้อ 39 จัด MOU กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างความเข้มแข็งให้กรรมการสถานศึกษาและจัดตั้งอาสาสมัครการศึกษา (อสศ.)
- ข้อ 40 สพป. “มุ่งสู่มาตรฐาน บริการเกินคาด”
- ข้อ 41 เพิ่มบทบาทและพัฒนาศักยภาพกรรมการ / องค์กรณะทุกระดับ
- ข้อ 42 มีโรงเรียนแกนนำโรงเรียนดี 5 วิถี อย่างน้อยกลุ่มละ 1 โรงเรียน
- ข้อ 43 มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับทุกคนอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย
- ข้อ 44 มีและพัฒนาค่ายลูกเสือให้ได้มาตรฐานกลุ่มละ 1 แห่ง
- ข้อ 45 จัดตลาดนัดวิชาการ/มหกรรมการศึกษาเพื่ออาชีพ ได้แก่ นิทรรศการผลงาน การแสดงของนักเรียน จำหน่ายสินค้า OSOP
- ข้อ 46 มีการพัฒนาครูและบุคลากร ทุกรูปแบบเช่น TEPE Online, Clinic, ครูไม่ตรงเอก การอบรมครูเน้นระบบ Conference
- ข้อ 47 MOU โรงเรียนในใสสะอาด ปราศจากคอร์รัปชัน
- ข้อ 48 ใช้ AHHA Education ในการจัดการเรียนรู้/ นำ CEFR มาเป็นกรอบในการประเมิน/ ป้าย 2 ภาษาในโรงเรียน/App. Echo Hybrid, Echo Eng/Boot Camp/ ปรับเพิ่มเวลาเรียน
- ข้อ 49 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีรูปแบบ (Model) ในการพัฒนา (ODOM, OPOP, OSOM)
- ข้อ 50 ช่วงชั้นที่ 1-2 เน้นวิชาคณิตศาสตร์ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ คณิตคิดเร็ว,ท่องสูตรคูณ และท่องอาขยาน
- ข้อ 51 จัดการเรียนรู้วิชาชีพ (ที่นำไปประกอบอาชีพได้) ในระดับชั้นมัธยมศึกษา/ ม.3 ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ชอบ
- ข้อ 52 โรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุภาพะจิตศึกษา 100% สุขอนามัย สวัสดิภาพสวัสดิการของนักเรียนต้องมาที่หนึ่ง
- ข้อ 53 ใช้รูปแบบการสอนภาษาไทย “การแจกลูกสะกดคำแบบโบราณ” กับนักเรียนชั้น ป.1
- ข้อ 54 ครูสอนแล้วสอบ โดยใช้รูปแบบ NT. ; O-Net และ PISA
(กระดาษคำตอบ, ฝนด้วยดินสอ)
- ข้อ 55 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนต้องพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้(LO.), มีกิจกรรม KM.
- ข้อ 56 มีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลเชิงบูรณาการ (Integrated Assessment)
- ข้อ 57 โรงเรียนสีขาว (Vice-free School)
- ข้อ 58 โรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School)

เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษาของ ก.ค.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำข้อมูลและใช้ประโยชน์ในการวางแผนกำลังคนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

สูตรการคำนวณอัตรากำลังข้าราชการครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ.

แบบ 1 โรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียน 120 คน ลงมาและจัดการเรียนการสอน อ.1-ป.6 หรือ ป.1-ป.6

- นักเรียน 1 -20 คน มีผู้บริหารได้ 1 คน มี ครูผู้สอนได้ 1 คน
- นักเรียน 21 -40 คน มีผู้บริหารได้ 1 คน มีครูผู้สอนได้ 2 คน
- นักเรียน 41 -60 คน มีผู้บริหารได้ 1 คน มีครูผู้สอนได้ 3 คน
- นักเรียน 61 -80 คน มีผู้บริหารได้ 1 คน มีครูผู้สอนได้ 4 คน
- นักเรียน 81 -100 คน มีผู้บริหารได้ 1 คน มีครูผู้สอนได้ 5 คน
- นักเรียน 101 -120 คน มีผู้บริหารได้ 1 คน มีครูผู้สอนได้ 6 คน

แบบที่ 2 โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คนขึ้นไป

จำนวนครูสายงานการสอน	การคำนวณ
ก่อนประถมศึกษา	$\frac{\text{จำนวนห้องเรียน} \times \text{นักเรียน} : \text{ห้อง} + \text{นักเรียนทั้งหมด}}{\text{ครู} : \text{นักเรียน} \quad \text{ครู} : \text{นักเรียน}}$ 2 $\text{นักเรียน} : \text{ห้อง} = 30 : 1$ $\text{ครู} : \text{นักเรียน} = 1 : 25$
ประถมศึกษา	$\frac{\text{จำนวนห้องเรียน} \times \text{นักเรียน} : \text{ห้อง} + \text{นักเรียนทั้งหมด}}{\text{ครู} : \text{นักเรียน} \quad \text{ครู} : \text{นักเรียน}}$ 2 $\text{นักเรียน} : \text{ห้อง} = 40 : 1$ $\text{ครู} : \text{นักเรียน} = 1 : 25$

จำนวนครูสายงานการสอน	การคำนวณ
มัธยมศึกษา	$X =$ $X = \text{ครูสายงานการสอน}$ $n = \text{จำนวนห้องเรียน}$ $a = \text{นักเรียน : ห้อง} = 40 : 1$ $b = \text{ครู : นักเรียน} = 1 : 20$

เงื่อนไข - การคิดจำนวนห้องเรียนแต่ละชั้นหากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มอีก 1 ห้อง

- การคิดจำนวนครูให้พิเศษตามหลักคณิตศาสตร์

สายงานบริหารในสถานศึกษา

จำนวนครูสายงานการสอน	การคำนวณ
สายงานบริหารในสถานศึกษา	นักเรียน 360-719 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 1 ตำแหน่ง นักเรียน 720-1,079 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 2 ตำแหน่ง นักเรียน 1,080-1,679 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 3 ตำแหน่ง นักเรียน 1,680 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 4 ตำแหน่ง

หมายเหตุ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง (ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก)

แบบ 3 โรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียน 120 คนลงมา และจัดการเรียนการสอน อ.1-ม.3/ม.6 หรือ ป.1-ม.3/ม.6

- นักเรียน 1 -20 คน   มีผู้บริหารได้ 1 คน   มีครูผู้สอนได้ 1 คน
- นักเรียน 21 -40 คน   มีผู้บริหารได้ 1 คน   มีครูผู้สอนได้ 2 คน
- นักเรียน 41 -60 คน   มีผู้บริหารได้ 1 คน   มีครูผู้สอนได้ 3 คน
- นักเรียน 61 -80 คน   มีผู้บริหารได้ 1 คน   มีครูผู้สอนได้ 4 คน
- นักเรียน 81 -100 คน   มีผู้บริหารได้ 1 คน   มีครูผู้สอนได้ 5 คน
- นักเรียน 101 -120 คน   มีผู้บริหารได้ 1 คน   มีครูผู้สอนได้ 6 คน

บุคลากรสนับสนุนการสอน

จำนวนครูสายงานการสอน	การคำนวณ
บุคลากรสนับสนุนการสอน	อัตราจ้างประมาณร้อยละ 10 ของครูสายงานการสอน

- เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

สายงานการสอน

รายการ	การคำนวณ
สายงานการสอน	$X =$ $X = \text{ครูสายงานการสอน}$ $n = \text{จำนวนห้องเรียน}$ $a = \text{นักเรียน : ห้อง} = 40 : 1$ $b = \text{ครู : นักเรียน} = 1 : 20$ <p><u>เงื่อนไข</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การคิดจำนวนห้องเรียนแต่ละชั้นหากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มอีก 1 ห้อง - การคิดจำนวนครูให้พิเศษตามหลักคณิตศาสตร์
สายงานบริหารในสถานศึกษา	นักเรียน 360-719 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 1 ตำแหน่ง นักเรียน 720-1,079 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 2 ตำแหน่ง นักเรียน 1,080-1,679 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 3 ตำแหน่ง นักเรียน 1,680 มีผู้บริหาร 1 ผู้ช่วย 4 ตำแหน่ง <p><u>เงื่อนไข</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง (ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ มาก)
บุคลากรสนับสนุนการสอน	อัตราจ้างประมาณร้อยละ 10 ของครูสายงานการสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้แบบสำรวจสรุปจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา

-ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการดำเนินการจัดทำแผนอัตรากำลังครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 171คน และสายงานผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 1,237 คน และจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับชั้นขยายโอกาส จำนวน 20,661 ราย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 154 โรงเรียน

-เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ ใช้สำรวจสรุปจำนวนบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แบบสำรวจข้อมูลสามารถแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ 7 ประเภท

1. แบบปริมาณงานงาน 3 ปี
2. แบบสาระ 1 (ครูตาม จ 18)
3. แบบสาระ 2 (ความต้องการครู)
4. แบบสาระ 3 (ครูเกษียณ)
5. แบบสาระ 4 (ครูไปช่วยราชการ)
6. แบบสาระ 5 (ครูมาช่วยราชการ)
7. แบบสาระ (รวม)

- การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือแจ้งสถานศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำแผนอัตรากำลังส่งแบบสำรวจสรุปจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 154 โรงเรียน
2. กำหนดระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูล โดยกำหนดระยะเวลา 15 วัน และส่งข้อมูลมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. เก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนทั้งหมด และนำข้อมูลที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วกรอกข้อมูลลงในไฟล์ข้อมูลเพื่อประมวลผล

4. สรุปแผนอัตรากำลัง 3 ปี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย
เขต 1

- การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

การจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยทำการศึกษาสภาพ การจัดทำแผนอัตรากำลัง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตาม จ 18 และตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. ครูเกษียณอายุราชการ ครูไปช่วยราชการ และครูมาช่วยราชการ โดยศึกษาจาก ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 171 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,237 คน รวม จำนวน 1,408 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นข้อมูลทั่วไปตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 1 แบบสรุปปริมาณงานของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ปี พ.ศ.	โรงเรียน	ปริมาณงาน		จำนวนครู						จำนวนครู- ชาติ/เกิน			เกษียณ	ครู ไป ช่วย	ครู มา ช่วย
		รวม		ตาม จ.18			ตามเกณฑ์ ก.ค.ศ.			บร.	ครู	รวม			
		นร.	ห้อง	บร.	ครู	รวม	บร.	ครู	รวม						
2563	154	21,033	1,405	179	1259	1438	163	1247	1410	16	12	28	94	1	3
2564	154	20661	1405	171	1237	1408	152	1205	1367	9	32	41	116	1	4
2565	154	20661	1405	171	1237	1408	152	1205	1367	9	32	41	116	1	4

จากตารางที่ 1 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ.2562-2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 154 โรงเรียน ดังนี้

ปี พ.ศ.2563 มีจำนวนนักเรียน 21,033 คน ห้องเรียน 1,405 ห้อง จำนวนครู ตาม จ.18 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน ครูผู้สอน จำนวน 1259 คน รวมทั้งสิ้น 1438 คน จำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 163 คน ครูผู้สอน จำนวน 1247 คน รวมทั้งสิ้น 1410 คน พบว่าจำนวนครูผู้สอน จำนวนครูเกินเกณฑ์ จำนวน 12คน ครูเกษียณอายุราชการจำนวน 94 คน ครูไปช่วยราชการ 1 และมาช่วยราชการ 3

จากตารางที่ 2 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวนบุคลากร ตามจ.18 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 189 คน ปฐมวัย จำนวน 149 คน ประถมศึกษา จำนวน 149 คน ภาษาไทย จำนวน 131 คน คณิตศาสตร์ จำนวน 70 คน วิทยาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 59 คน วิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 61 คน สังคมศึกษา จำนวน 236 คน สุขศึกษา จำนวน 21 คน พลศึกษา จำนวน 23 คน ศิลปศึกษา จำนวน 37 คน ดนตรี/ดุริยางคศิลป์ จำนวน 25 คน นาฏศิลป์ จำนวน 30 คน เกษตรกรรม จำนวน 105 คน คหกรรมศาสตร์ จำนวน 100 คน อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 129 คน ภาษาอังกฤษ จำนวน 83 คน จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สังคมศึกษา ปฐมวัย ประถมศึกษา ครูที่ขาดจากเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ.กำหนด จำนวน 88 คน เรียงลำดับตามความต้องการจากมากไปหาน้อย คือ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ปฐมวัยและประถมศึกษา ครูเกษียณอายุราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 จำนวน 4 คน ครูไปช่วยราชการ ไม่มี และครูมาช่วยราชการ ไม่มี

ตารางที่ 3 แบบสรุปลักษณะบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนปีงบประมาณ พ.ศ.2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ประเภท	จำแนกรายวิชา(ระบุวิชาที่สอนมากที่สุดเพียงวิชาเดียว)																					
	บริหาร	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาการคอมพิวเตอร์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ชีววิทยา	ฟิสิกส์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	พลศึกษา	ศิลปศึกษา	ดนตรี/ดุริยางคศิลป์	นาฏศิลป์	เกษตรกรรม	คหกรรม	อุตสาหกรรมศิลป์	ภาษาอังกฤษ	จิตวิทยาแนะแนว	อื่นๆ	รวมทั้งสิ้น
ครูตาม จ.18	188	149	149	131	70	59	61			236	21	23	37	25	30	105	100	129	83			1598
ครูที่ขาดเกณฑ์	1	16	6	8	6	8	6				10	7	4	6	1							83
ครูเกษียณปี 2563	1	4	4	6	1					1	1					1					1	9
ครูไปช่วยฯ			1																			1
ครูมาช่วยฯ			1																			1
พนักงานฯ		3	5	2	3	1	5	1	1	1			5	3				2	4	1	1	38
อัตราจ้าง			2		1		2						2	1				1	2		1	12
รวมทั้งสิ้น	190	172	168	147	81	68	74	1	1	238	32	37	45	31	31	105	101	132	89	1	3	1753

จากตารางที่ 3 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวนบุคลากร ตามจ.18 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 188 คน ปฐมวัย จำนวน 149 คน ประถมศึกษา จำนวน 149 คน ภาษาไทย จำนวน 131 คน คณิตศาสตร์ จำนวน 70 คน วิทยาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 59 คน วิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 61 คน สังคมศึกษา จำนวน 236 คน สุขศึกษา จำนวน 21 คน พลศึกษา จำนวน 23 คน ศิลปศึกษา จำนวน 37 คน ดนตรี/ดุริยางคศิลป์ จำนวน 25 คน นาฏศิลป์ จำนวน 30 คน เกษตรกรรม จำนวน 105 คน คหกรรมศาสตร์ จำนวน 100 คน อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 129 คน ภาษาอังกฤษ จำนวน 83 คน จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปฐมวัย สุขศึกษา ปฐมวัย และวิทยาการคอมพิวเตอร์ ครูที่ขาดจากเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ.กำหนด จำนวน 83 คน เรียงลำดับตามความต้องการจากมากไปหาน้อย คือ ปฐมวัย สุขศึกษา ภาษาไทยและวิทยาการคอมพิวเตอร์ ครูเกษียณอายุราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 จำนวน 20 คน ครูไปช่วยราชการ จำนวน 1 คน และครูมาช่วยราชการ จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4 แบบสรุปจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนปีงบประมาณ พ.ศ.2564 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ประเภท	จำแนกรายวิชา(ระบุวิชาที่สอนมากที่สุดเพียงวิชาเดียว)																					
	บริหาร	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาการคอมพิวเตอร์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ชีววิทยา	ฟิสิกส์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	พลศึกษา	ศิลปศึกษา	ดนตรี/ดุริยางคศิลป์	นาฏศิลป์	เกษตรกรรม	คหกรรม	อุตสาหกรรมศิลป์	ภาษาอังกฤษ	จิตวิทยาแนะแนว	อื่นๆ	รวมทั้งสิ้น
ครูตาม จ.18	184	146	140	130	69	59	61			220	23	38	25	30	80	100	120	81	79			1585
ครูที่ขาดเกณฑ์	1	5	3	5	6	4	2					10							21			57
ครูเกษียณปี 2564	7	4	4	7	5		6			4		2	2									41
ครูไปช่วยฯ			1	1																		2
ครูมาช่วยฯ			1																			1
พนักงานฯ		3	5	2	3	1	5	1	1	1			5	3				2	4	1	1	38
อัตราจ้าง			2		1		2						2	1				1	2		1	12
รวมทั้งสิ้น	192	153	153	140	78	60	74	1	1	225	23	47	31	30	80	100	120	84	85	1	2	1736

จากตารางที่ 4 พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวนบุคลากร ตาม จ.18 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 184 คน ปฐมวัย จำนวน 146 คน ประถมศึกษา จำนวน 140 คน ภาษาไทย จำนวน 130 คน คณิตศาสตร์ จำนวน 69 คน วิทยาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 59 คน วิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 61 คน สังคมศึกษา จำนวน 220 คน สุขศึกษา จำนวน 23 คน พลศึกษา จำนวน 38 คน ศิลปศึกษา จำนวน 25 คน ดนตรี/ดุริยางคศิลป์ จำนวน 30 คน นาฏศิลป์ จำนวน 80 คน เกษตรกรรม จำนวน 100 คน คหกรรมศาสตร์ จำนวน 120 คน อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 81 คน ภาษาอังกฤษ จำนวน 79 คน จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ สังคมศึกษา บริหารปฐมวัย ครูที่ขาดจากเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ.กำหนด จำนวน 57 คน เรียงลำดับตามความต้องการจากมากไปหาน้อย คือ ภาษาอังกฤษ พลศึกษา คณิตศาสตร์ ครูเกษียณอายุราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 จำนวน 41 คน ครูไปช่วยราชการ จำนวน 2 คน และครูมาช่วยราชการ จำนวน 1 คน

ตารางที่ 5 แบบสรุปลักษณะบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนปีงบประมาณ พ.ศ.2563 - 2565 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ประเภท	จำแนกรายวิชา(ระบุวิชาที่สอนมากที่สุดเพียงวิชาเดียว)																					
	บริหาร	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาการคอมพิวเตอร์	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	ชีววิทยา	ฟิสิกส์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	พลศึกษา	ศิลปศึกษา	ดนตรี/ดุริยางคศิลป์	นาฏศิลป์	เกษตรกรรม	คหกรรม	อุตสาหกรรมศิลป์	ภาษาอังกฤษ	จิตวิทยาแนะแนว	อื่นๆ	รวมทั้งสิ้น
2563	192	162	167	149	98	63	75	-	-	241	22	30	48	25	30	105	100	133	99	1	2	1742
2564	190	172	168	147	81	68	74	-	-	238	32	37	45	31	31	105	101	132	89	1	3	1745
2565	192	153	153	140	78	60	74	-	-	225	23	47	31	30	80	100	120	84	85	1	2	1678
รวมทั้งสิ้น	574	487	488	436	257	191	223	-	-	704	77	114	124	86	141	310	321	349	273	3	7	5165

จากตารางที่ 5 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวนบุคลากร ตาม จ.18 จำนวนทั้งสิ้น 5,165 คน จำแนกรายวิชาที่สอน ได้ดังนี้ คือ บริหาร จำนวน 574 คน ปฐมวัย จำนวน 487 คน ประถมศึกษา จำนวน 488 คน ภาษาไทย จำนวน 436 คน คณิตศาสตร์ จำนวน 257 คน วิทยาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 191 คน วิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 223 คน สังคมศึกษา จำนวน 704 คน สุขศึกษา จำนวน 77 คน พลศึกษา จำนวน 114 คน ศิลปศึกษา จำนวน 124 คน ดนตรี/ดุริยางคศิลป์ จำนวน 86 คน นาฏศิลป์ จำนวน 141 คน

เกษตรกรรม จำนวน 10 คน คหกรรมศาสตร์ จำนวน 321 คน อุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 349 คน
ภาษาอังกฤษ จำนวน 273 คน จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอนมากที่สุด เรียง
ตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สังคมศึกษา บริหาร ประถมศึกษา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสภาพการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 (ปีงบประมาณ พ.ศ.2560-2562) ผลปรากฏ คือ จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกรายวิชาที่สอน พบว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ ต้องศึกษาสภาพการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการด้านอัตรากำลังในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 บรรลุประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ในการบริหารการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. อัตรากำลังครู ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ในภาพรวมมีอัตรากำลังครูเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน คือ มีครูเกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด สาเหตุที่มีครูเกินเกณฑ์ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา จำนวน 110 โรงเรียน จำนวนนักเรียนในแต่ละปีไม่คงที่ และบางโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลและติดชายแดนยังเป็นโรงเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด

2. ครูตาม จ.18 จำแนกตามสาขาวิชาที่สอน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สังคมศึกษาบริหาร และประถมศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากวิชาเอกดังกล่าวเป็นวิชาพื้นฐานที่ต้องสอนในระดับประถมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา สถานศึกษาสามารถนำแผนการอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา 3 ปี ไปเป็นแผนอัตรากำลังคนของโรงเรียน และควรนำแผนไปใช้ให้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป ควรศึกษาความต้องการวิชาเอกให้ชัดเจน และควรศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเป็นการป้องกันหรือแก้ปัญหาด้านกำลังคนที่กำลังเกิดขึ้น และจะเกิดขึ้นในอนาคต

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายรอง ปัญสังกา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
นายสายรุ่ง ปลั่งกลาง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
นายยืนยง ปาลี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

คณะทำงาน

นางปัทมา สิมพลา ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
นางจิรภา ฟองชัย นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
นางจันทร์เพ็ญ ชูฤทธิ์ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
นางลัดดาวัลย์ สอนสุภาพ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
นางบุญทิวี สมหมาย นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
นางวัฒนาพร แพงศรี นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
นางรัชชธรณ์ นาลา นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
นางอรพิน น้อยบัวทอง นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
นางสาวพันวิภา วิเศษไวยหาร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
นางอุ๋นเรื่อน ศิริหล้า เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

รวบรวม/เรียบเรียง/จัดทำรูปเล่ม

นางจิรภา ฟองชัย นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
นางบุญทิวี สมหมาย นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
นางอุ๋นเรื่อน ศิริหล้า เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน